Lietas arhīva Nr. CA-0368-23/10
ECLI:LV:ZAT:2023:1206.C73683922.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2023.gada 6.decembrī

Zemgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Svetlana Maršāne, tiesnese Inese Skudra un tiesnese Inese Belicka
izskatīja rakstveida procesā civillietu „PlusPlus Baltic" OU, kuru pārstāv Ārvalstu komersanta PlusPlus Baltic OU filiāle Latvijā, vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu sakarā ar prasītājas „PlusPlus Baltic" OU apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2023.gada 12.jūnija spriedumu prasības noraidītajā daļā par līgumsoda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2022.gada 21.decembrī „PlusPlus Baltic" OU, kuru pārstāv Ārvalstu komersanta OU „PlusPlus Baltic" filiāle Latvijā, Zemgales rajona tiesā cēla vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. A/ par naudas piedziņu, kurā saskaņā ar Civillikuma 1587., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1757., 1805., 1828., 1934. un 1943.pantu lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai parādu 331,91 EUR, ko veido: neatmaksātā pamatsumma 242,26 EUR; procenti par aizdevuma lietošanu 29,48 EUR (par periodu no 2019.gada 26.marta līdz 2021.gada 15.septembrim); līgumsods 18,88 EUR (par periodu no 2019.gada 26.marta līdz 2021.gada 15.septembrim); līguma administrēšanas maksa 8,40 EUR (par periodu no 2019.gada 26.marta līdz 2021.gada 15.septembrim); parāda piedziņas izdevumi 17 EUR; likumiskie nokavējuma procenti 15,89 EUR (par periodu no 2021.gada 17.novembra līdz 2022.gada 21.decembrim); tiesāšanās izdevumus, kā arī atzīt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6 % gadā no piedzītās summas.

Prasība pamatota ar šādiem argumentiem.

[1.1] 2019.gada 26.martā Bigbank AS, ko Latvijas Republikā pārstāv Bigbank AS Latvijas filiāle, (turpmāk arī Aizdevējs) un /pers. A/ noslēdza aizdevuma līgumu Nr./numurs/ (turpmāk arī Līgums).

Saskaņā ar Līgumu atbildētājam tika piešķirts aizdevums 749,31 EUR. Saskaņā ar Līguma I daļu jeb pamatnoteikumiem atbildētājam ikmēneša maksājumi bija jāmaksā saskaņā ar Līgumam pievienoto maksājumu grafiku. Aizdevuma gala atmaksas termiņš noteikts 2021.gada 15.septembris, procentu likme par aizdevuma lietošanu tika noteikta 35,50% gadā un līgumsods.

Saskaņā ar Līguma II daļas 4.nodaļas „Līgumsods un zaudējumu atlīdzība" noteikumiem par kavētiem maksājumiem piešķirts 0,5% no kavētās maksājuma summas par katru kavējuma dienu, taču kopsummā ne vairāk par 10% no pamatparāda.

Pamatojoties uz Civillikuma 1716. un 1717.pantu, atbildētājam ir pienākums maksāt līgumsodu, kas piešķirts saskaņā ar Līguma noteikumiem par kavētajiem maksājumiem Līguma darbības laikā.

Līdz Līgumā noteiktajai galīgā norēķina dienai atbildētājs nebija veicis visu Līgumā noteikto maksājumu samaksu. Aizdevējs nosūtīja atbildētājam 2021.gada 16.novembra paziņojumu, kurā tas pieprasīja veikt visu saskaņā ar Līguma noteikumiem aprēķināto maksājumu samaksu. Minēto Aizdevēja paziņojumu atbildētājs ir atstājis bez ievērības.

[1.2] Ar 2022.gada 26.janvāra paziņojumu par kreditora maiņu prasītāja informēja atbildētāju, ka Aizdevējs, pamatojoties uz 2021.gada 22.decembra cesijas līgumu Nr./numurs/ cedējis (nodevis) prasītājai prasījuma tiesības pret atbildētāju, kas izriet no Līguma, tajā skaitā visus blakus prasījumus, un aicināja atbildētāju labprātīgi izpildīt saistības vai izteikt pamatotus iebildumus par tām. Pilnu parāda samaksu atbildētājs nav veicis un saistības pilnā apmērā nav izpildījis, kā arī pretenzijas nav iesniedzis (lietas 4-5.lapa).

[2] Ar Zemgales rajona tiesas 2023.gada 12.jūnija spriedumu „PlusPlus Baltic" OU vienkāršotās procedūras prasība apmierināta daļēji, nospriests: piedzīt no /pers. A/ par labu „PlusPlus Baltic" OU pamatparādu 242,26 EUR; procentus par aizdevuma lietošanu 29,48 EUR par laika periodu no 2019.gada 26.marta līdz 2021.gada 15.septembrim; līguma administrēšanas maksu 8,40 EUR; parāda piedziņas izdevumus 10 EUR; likumiskos nokavējuma procentus 15,89 EUR par laiku no 2021.gada 17.novembra līdz 2022.gada 21.decembrim; samaksāto tiesas izdevumu daļu 64,54 EUR, kopā 370,57 EUR. Prasība daļā par līgumsoda 18,88 EUR un parāda atgūšanas izdevumu 7 EUR piedziņu noraidīta. Prasītājai noteiktas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no piedzītās summas. No /pers. A/ valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9 EUR.

Spriedums motivēts ar šādiem argumentiem.

[2.1] 2019.gada 26.marta aizdevuma līgums Nr./numurs/ (lietas 8.lapa) apliecina pušu gribu nodibināt saistību. Atbildētājam ir izsniegts aizdevums 749,31 EUR, ieturot maksu par līguma noformēšanu 42,41 EUR (līguma pamatnoteikumi) un apmaksājot preces iegādi (lietas 12.lapa).

Atbilstoši līguma nosacījumiem, atbildētājs apņēmās veikt aizdevuma maksājumus un procentu maksājumus grafikā noteiktos termiņos, apmēros un valūtā. Pārbaudītie lietas apstākļi apliecina, ka atbildētājs nav pienācīgi pildījis līgumā noteiktās saistības atbilstoši maksājumu grafikam (lietas 8., 9., 10.lapa).

Aizdevuma atmaksas termiņš noteikts 2021.gada 15.septembris. Noteiktajā termiņā atbildētājs nav izpildījis saistības.

Atsaucoties uz Civillikuma 1402., 1587. un 1590.pantu, tiesa atzina, ka ir pamats apmierināt prasību par pamatparāda 267,66 EUR piedziņu.

[2.2] Līguma pamatnoteikumos noteikta procentu likme un summa, kas arī aprēķināta un norādīta maksājumu grafikā (lietas 9.lapa).

Atsaucoties uz Civillikuma 1756.pantu, tiesa atzina, ka no atbildētāja ir pamats piedzīt procentus par aizdevuma lietošanu 29,48 EUR (par laika periodu no 2019.gada 26.marta līdz 2021.gada 15.septembrim).

[2.3] Atsaucoties uz Civillikuma 1759.panta 1.punktu un 1652.panta pirmās daļas 3.punktu, Civillikuma 1765.panta pirmās un otrās daļas noteikumiem, tiesa atzina, ka no atbildētāja ir pamats piedzīt likumiskos procentus 15,89 EUR (par laika periodu no 2021.gada 17.novembra līdz

2022.gada 21.decembrim).

[2.4] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja arī līgumsodu 18,88 EUR.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāds uzņēmies ciest sakarā ar savu saistību, ja viņš šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Līguma 4.1.punktā norādīts, ka no līguma izrietošo maksājumu kavējumu gadījumā, aizņēmējs maksā aizdevējam līgumsodu 0,5% apmērā no nokavēto maksājumu summas par katru kavējuma dienu, taču kopumā ne vairāk par 10% no pamatparāda. Līgumsods tiek aprēķināts par faktisko dienu skaitu mēnesī, tā aprēķināšana tiek pārtraukta pilnīgas parāda atmaksas dienā (lietas 8.lapa, otra puse).

Atbildētājs ir pieļāvis maksājuma kavējumu, kas ir pamats līgumsoda piemērošanai. Taču Civillikuma 1722.panta pirmā daļa paredz līgumsoda piedziņas apmēra ierobežojumu - līgumsodu par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var prasīt tikai tādā apmērā, kādā tas pārsniedz prasīto procentu summu, kas radusies pēc neizpildes iestāšanās brīža.

Prasīto procentu summa šajā gadījumā pārsniedz līgumsoda apmēru, tāpēc prasījums par līgumsoda piedziņu 18,88 EUR apmērā noraidāms.

[2.5] Pamatojoties uz 2021.gada 22.decembra cesijas līgumu Nr./numurs/ prasītāja ieguva prasījuma tiesības pret atbildētāju, kas izriet no līguma, tajā skaitā visus blakus prasījumus.

A r 2022.gada 26.janvāra paziņojumu par kreditoru maiņu informēja atbildētāju par prasījuma cesiju un aicināja atbildētāju labprātīgi izpildīt saistības vai izteikt pamatotus iebildumus par tām (lietas 18.lapa). Parāda samaksu atbildētājs nav veicis. Pretenzijas nav iesniedzis.

[2.6] Tiesa, atsaucoties uz Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.panta pirmo daļu, Ministru kabineta noteikumu Nr.61 „Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.punktu un lietā konstatētajiem apstākļiem atzina, ka prasījums par parāda atgūšanas izdevumiem apmierināms daļēji, no atbildētāja ir pamats piedzīt parāda atgūšanas izdevumus 10 EUR.

[2.7] Tiesa atzina, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja prasītājas labā piedzenami samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram (92,20%), proti, valsts nodevas daļa 64,54 EUR.

[2.8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu un 42.pantu no atbildētāja valsts labā piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9 EUR (lietas 2.lapa) (lietas 60.-62.lapa).

[3] Par Zemgales rajona tiesas 2023.gada 12.jūnija spriedumu prasītāja „PlusPlus Baltic" OU iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu prasības noraidītajā daļā par līgumsoda piedziņu, lūdzot Zemgales apgabaltiesu piedzīt no /pers. A/ par labu „PlusPlus Baltic" OU līgumsodu 18,88 EUR un tiesāšanās izdevumus, kā arī atzīt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no piedzītās summas.

Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Zemgales rajona tiesa nepareizi iztulkojusi un piemērojusi Civillikuma 1722.pantu, kas noveda pie nepareizas lietas izspriešanas, noraidot līgumsodu, secinot, ka prasīto procentu summa šajā gadījumā pārsniedz līgumsoda apmēru, tāpēc prasījums par līgumsoda piedziņu 18,88 EUR apmērā ir noraidāms.

[3.2] Atsaucoties uz Civillikuma 1716. un 1717.pantu, norādīts, ka spiedumā pareizi konstatēts, ka 2019.gada 26.martā Bigbank AS, ko Latvijas Republikā pārstāv Bigbank AS Latvijas filiāle, un /pers. A/ noslēdza aizdevuma līgumu Nr./numurs/ (turpmāk arī Līgums). Saskaņā ar Līguma II daļas 4.1.punkta noteikumiem Aizdevējs un atbildētājs ir vienojušies par līgumsoda par maksājuma saistības neizpildi īstā laikā apmēru - 0,5% apmērā no nokavētā/to maksājumu summas par katru kavējuma dienu, taču kopumā ne vairāk par 10% no pamatparāda. Līdz Līguma I daļā noteiktajai galīgā norēķina dienai (2021.gada 15.septembris) atbildētājs nebija veicis visu Līgumā noteikto maksājumu samaksu, tai skaitā līgumsoda par maksājumu samaksas termiņa kavējumiem, kas aprēķināts līdz 2021.gada 15.septembrim, 18,88 EUR samaksu. Saskaņā ar 2021.gada 22.decembra cesijas līgumu aizdevējs ir nodevis prasījuma tiesības pret atbildētāju, tai skaitā tiesības prasīt līgumsoda par maksājumu samaksas termiņa kavējumiem 18,88 EUR samaksu un visas citas blakustiesības un prasības, prasītājai.

[3.3] Saskaņā ar Civillikuma 1722.panta noteikumiem līgumsodu par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var prasīt tikai tādā apmērā, kādā tas pārsniedz prasīto procentu summu, kas radusies pēc neizpildes iestāšanās brīža. Minētā norma Civillikumā ievesta ar grozījumiem, kas stājās spēkā 2014.gada 1.janvārī. Grozījumu likumprojekta anotācijā uzsvērts, ka tiesiskais regulējums, kas pieļauj gan nokavējuma procentu pieprasīšanu, gan līgumsoda samaksu par vienu un to pašu līguma pārkāpumu ir nesamērīgs.

Iztirzājot Civillikuma 1722.panta piemērošanas aspektus, Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2019.gada 27.septembra spriedumā lietā Nr.SKC-168/2019 ir atzinis, ka līgumsodu par līguma neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) nevar prasīt kumulatīvi ar nokavējuma procentiem, ciktāl tas nepārsniedz nokavējuma procentu summu.

Komentējot Civillikuma 1722.pantu, tiesību teorijā atzīts, ka līgumsoda mērķis kapitāla atdošanas nokavējuma gadījumā ir nodrošināties pret sveša kapitāla lietošanu, normā imperatīvi noteikts, ka līgumsods par saistību izpildi īstā laikā (termiņā) nevar tikt prasīts kumulatīvi ar nokavējuma procentiem un šādam līgumsodam attiecībā uz nokavējuma procentu samaksas pienākumu ir ieskaita raksturs.

Tātad, ņemot vērā minēto, Civillikuma 1722.pants ir piemērojams gadījumos, kad par vienu un to pašu līgumiskās saistības pārkāpumu tiek kumulatīvi (vienlaicīgi) aprēķināti gan līgumsods par maksājuma saistības neizpildi īstā laikā, gan arī nokavējuma procenti. Turklāt, minētā norma nav attiecināma uz gadījumiem, kad noteiktajā laika posmā tiek aprēķināti procenti par finansējuma (kapitāla) lietošanu un līgumsods par saistības neizpildi īstā laikā.

[3.4] Konkrētajā gadījumā līgumsods par maksājumu samaksas kavējumiem tika aprēķināts par Līguma maksājumu grafikā noteikto maksājumu kavējumiem tikai līdz galīgā norēķina dienai, tas ir līdz 2021.gada 15.septembrim, savukārt likumiskie nokavējuma procenti aprēķināti pēc galīgā norēķina dienas - no 2021.gada 17.novembra līdz prasības pieteikuma sagatavošanas dienai. Respektīvi, līgumsods un nokavējuma procenti tika aprēķināti par dažādiem laika periodiem (tie netika aprēķināti vienlaicīgi).

[3.5] No Civillikuma 1759.panta izriet, ka par katru parāda samaksas nokavējumu ir jāmaksā nokavējuma procenti. Iestājoties Līgumā noteiktajai galīgā norēķina dienai, atbildētājs nebija veicis nesamaksātās pamatparāda summas atmaksu aizdevējam. Tādējādi, aizdevējam bija tiesības aprēķināt likumiskos nokavējuma procentus no visas neatmaksātās pamatparāda summas, neskarot aizdevēja tiesības prasīt līdz galīgā norēķina dienai uzkrātā līgumsoda par maksājumu samaksas termiņa kavējumiem samaksu pilnā apjomā.

[3.6] Ņemot vērā minēto, Civillikuma 1722.pants konkrētās lietas apstākļiem nav piemērojams, ko apstiprina arī tiesu prakse *(Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2020.gada 24.marta sprieduma civillietā Nr.C68497818 12.punktā, Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2020.gada 16.decembra spriedumā civillietā Nr.C71322719 5.3.punktā un Latgales apgabaltiesas 2023.gada 21.jūlija sprieduma civillietā Nr.C26162222 12.punktā ietvertās atziņas)* (lietas 64.-65.lapa).

Motīvu daļa

[4] Zemgales apgabaltiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apelācijas sūdzības motīvus, atzīst, ka apelācijas sūdzība ir

pamatota daļēji, pirmās instances tiesa nepamatoti noraidīja prasību daļā par līgumsoda piedziņu saskaņā ar Civillikuma 1722.panta noteikumiem, bet prasība daļā par līgumsoda piedziņu ir noraidāma, ievērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas.

[5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas noteikumiem apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts apelācijas sūdzībā.

No prasītājas apelācijas sūdzības izriet, ka Zemgales rajona tiesas 2023.gada 12.jūnija spriedums tiek pārsūdzēts prasības noraidītajā daļā par līgumsoda 18,88 EUR piedziņu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 203.panta otrajai daļai Zemgales rajona tiesas 2023.gada 12.jūnija spriedums nepārsūdzētajā daļā stājies spēkā.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.
Lietā nav strīda par pirmās instances tiesas konstatētajiem faktiem, kas norādīti šī sprieduma 2.1.punktā, atreferējot Zemgales rajona tiesas 2023.gada 12.jūnija spriedumu.

[7] Zemgales apgabaltiesa piekrīt apelatores viedoklim, ka Zemgales rajona tiesa nepamatoti atzina, ka līgumsods nav piedzenams saskaņā ar Civillikuma 1722.panta pirmo daļu, kas paredz, ka līgumsodu par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var prasīt tikai tādā apmērā, kādā tas pārsniedz prasīto procentu summu, kas radusies pēc neizpildes iestāšanās brīža.
Apelācijas sūdzībā pamatoti norādīts, ka atbilstoši Civillikuma 1722.panta pirmajai daļai līgumsodu par līguma neizpildīšanu īstā laikā nevar prasīt kumulatīvi (vienlaicīgi) ar nokavējuma procentiem. Konkrētajā gadījumā līgumsods par maksājumu samaksas kavējumiem tika aprēķināts par Līguma maksājumu grafikā noteikto maksājumu kavējumiem līdz galīgā norēķina dienai, tas ir, līdz 2021.gada 15.septembrim, savukārt likumiskie nokavējuma procenti aprēķināti pēc galīgā norēķina dienas – no 2021.gada 17.novembra līdz prasības pieteikuma sagatavošanas dienai. Līgumsods un nokavējuma procenti tika aprēķināti par dažādiem laika periodiem (tie netika aprēķināti vienlaicīgi).

[8] Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka prasība daļā par līgumsoda 18,88 EUR piedziņu ir noraidāma, ievērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas.

Zemgales apgabaltiesa, ņemot vērā darījuma dalībniekus, Līguma noteikumus un aizdevuma mērķi – kredīts patēriņa preču iegādei – , atzīst, ka tiesiskajās attiecībās, kas izveidojās starp Bigbank AS, ko Latvijas Republikā pārstāv Bigbank AS Latvijas filiāle, un /pers. A/ uz Līguma pamata, atbildētājs ir uzskatāms par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē, savukārt Bigbank AS, ko Latvijas Republikā pārstāv Bigbank AS Latvijas filiāle, kuras prasījuma tiesību pārņēmēja uz cesijas līguma pamata ir prasītāja, – par pakalpojumu sniedzēju minētā likuma 1.panta 4.punkta izpratnē. Līdz ar to pušu attiecības ir vērtējamas, piemērojot ne tikai Civillikuma normas, bet arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas kā speciālās tiesību normas.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa noteic, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Minētās tiesību normas formulējums ļauj secināt, ka likums noteic tiesai pienākumu izvērtēt līguma, kas noslēgts ar patērētāju, noteikumu atbilstību labticīguma prasībām un tos nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa neatkarīgi no tā, vai patērētājs cēlis kādus konkrētus iebildumus *(sk. Augstākās tiesas 2013.gada 12.marta spriedumu lietā Nr.SKC-108/2013 (C39122208), 2015.gada 20.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-19/2015 (C28280410), 2016.gada 30.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-459/2016 (C33417911), 2017.gada 31.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-99/2017 (C12172813), 2017.gada 30.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-313/2017, 2018.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-71/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0126.C30385314.2.S), 2018.gada 14.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-63/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0214.C31463711.1.S), Augstākās tiesas 2018.gada 11.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-126/2018 (C07047314))*.

Līguma 4.1.punkts paredz, ka no Līguma izrietošo maksājumu kavējumu gadījumā, aizņēmējs (/pers. A/) maksā Aizdevējam līgumsodu 0,5% apmērā no nokavētā maksājumu summas par katru kavējuma dienu, taču kopumā ne vairāk par 10% no pamatparāda. Līgumsods tiek aprēķināts par faktisko dienu skaitu mēnesī, tā aprēķināšana tiek pārtraukta pilnīgas parāda atmaksas dienā.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmā daļa aizliedz ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.
Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešā daļa paredz, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam.
Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešajā daļā dota netaisnīgo līguma noteikumu definīcija un uzskaitījums. Cita starpā par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus (4.punkts).
Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektā daļa noteic, ka līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja tas sastādīts iepriekš un līdz ar to patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā noteikuma saturu; īpaši tas attiecas uz iepriekš sagatavotiem tipveida līgumiem.
Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta septītā daļa paredz, ka, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt.

Judikatūrā atzīts, ka par apspriestiem līguma noteikumiem ir atzīstams tāds līguma noteikums, par kuru līgumslēdzēji savstarpēji apspriežot (savstarpēji apmainoties viedokļiem) ir vienojušies. Parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda

katru līguma noteikumu atsevišķi. Iepriekš sastādīta tipveida līguma noteikumi ir savstarpēji neapspriesti. Teorētiska iespēja apspriest katru līguma noteikumu atsevišķi nepierāda, ka tā ir notikusi *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta sprieduma lietā Nr.SKA-59 14., 15.1.punktu).*

Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka līgumsoda apmērs 0,5% dienā vai 180% gadā ir nesamērīgi liels un tam nav nekāda ekonomiska pamatojuma, šāda noteikuma iekļaušana līgumā nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām. Nav nozīmes, ka līgumsoda pieaugums aprobežots ar 10% no pamatparāda, jo tas tiek uzkrāts īsā laika periodā un ir nesamērīgs.

Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas dotu pamatu secināt, ka, slēdzot Līgumu, minētā punkta noteikumi ar atbildētāju tika apspriesti. Līdz ar to minētais līguma noteikums ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu norādīto Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normu izpratnē.

Augstākās tiesas Civillietu departaments 2015.gada 21.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-206/2015, interpretējot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmito daļu un tajā ietvertās normas piemērošanas tiesiskās sekas, norādījis: „No minētās normas teksta, kas formulēts, transformējot Eiropas Padomes 1993.gada 5.aprīļa direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 6.pantā iekļautos pamatnosacījumus, izriet, ka strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju līguma netaisnīgie noteikumi nav piemērojami.

Kā norādījusi Eiropas Savienības Tiesa, Direktīvas 93/13 6.panta 1.punkts jāinterpretē tādējādi, ka Valsts tiesām ir vienīgi pienākums noraidīt negodīga līguma noteikuma piemērošanu, lai patērētājam neradītu saistošas sekas, bet tām nav tiesību koriģēt šā noteikuma saturu *(sk. 2015.gada 21.janvāra sprieduma lietā C-482/13 – Unicaja Banko un Caixbank 28.punktu).*

To ievērojot, secināms, ja līguma noteikums atzīts par negodīgu, tad tiesa to nepiemēro, nevis vērtē, kāds būtu līgumsaistību taisnīgāks noregulējums".

Ievērojot minētās Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas un judikatūras atziņas, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka prasība daļā par līgumsoda 18,88 EUR piedziņu ir noraidāma, jo prasījums izriet no netaisnīga līguma noteikuma Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punkta izpratnē, kas nav piemērojams.

[9] Noraidot apelācijas instances tiesā prasību daļā par līgumsoda piedziņu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta otro daļu un Ministru kabineta 2022.gada 11.janvāra noteikumu Nr.20 „Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" 14.punktu no prasītājas valsts labā piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2 EUR (uzziņa par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem, lietas 2.lapa, lietas 103.lapa).

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu prasītājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432., 440.[11], 440.[12] pantu, Zemgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

„PlusPlus Baltic" OU, kuru pārstāv Ārvalstu komersanta PlusPlus Baltic OU filiāle Latvijā, prasību pret /pers. A/ daļā par līgumsoda 18,88 EUR piedziņu noraidīt.

Piedzīt no „PlusPlus Baltic" OU valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2 EUR.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, maksājuma mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C73683922.

Noteikt „PlusPlus Baltic" OU termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese referente (*paraksts) S.Maršāne

Tiesnese (*paraksts) I.Belicka

Tiesnese (*paraksts) I.Skudra

*Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Dokumenta oriģināls elektroniski glabājas Tiesu informatīvajā sistēmā (TIS) lietas kartītē.